

[Landbrugsministeren.]

kan kræve eller i alt Fald anmode om at faa enten frivillig Akkord, eller, hvis det ikke lykkes, Moratorium for den Del af Gælden, der ligger ud over Ejendommens Værdi, for et Tidsrum af 3 Aar.

I § 2 fastsættes Bestemmelserne angaaende Fremgangsmaaden for Opnaaelse af dette Moratorium. Det sker ved Henvendelse til de Akkordudvalg, der er nedsat i Henhold til Loven af 28. April 1931.

I § 3 er der fastsat Bestemmelser, der gaar ud paa, at Kreditorerne frit kan vælge i det enkelte Tilfælde, om de ønsker at gaa med til en frivillig Akkord, eller om de vil have paalagt et Moratorium i 3 Aar. Det er foreslaaet af Hensyn til den enkelte Kreditors specielle Ønsker, økonomiske Forhold o. s. v. Jeg skal naturligvis ikke spaa om, hvorledes det vil gaa, men det ligger jo nær at antage, at de Kreditorer, der ligger nærmest ved Værdigrænsen, vil foretrække et Moratorium, gældende for 3 Aar, hvorefter de saa senere indtræder i deres gamle Rettigheder, hvorimod de Kreditorer, der har deres Tilgodehavende længere oppe, saaledes at de kun har ringe eller maaske slet ingen Udsigt til at faa deres Penge, selv om Priserne stiger, vil foretrække en frivillig Akkord, der dog giver dem nogle Penge, i Stedet for at de ellers kan risikere ingen at faa. I § 3 bestemmes det endvidere, at Kreditorer, der har Penge til gode for leverede Varer og Arbejdsydelser til Ejendommens Drift i de 2 sidste Aar, skal undtages fra Moratoriet, hvis de selv ønsker at staa frit, idet man naturligvis maa regne med, at saadan Levering af Varer og Arbejdsydelser ikke er et Laan til Ejendommen, men i Virkeligheden en Driftsudgift, der hører med til Ejendommens almindelige Drift og derfor ikke kan sammenlignes med de almindelige Laan, der er optaget i Ejendommene paa et tidligere Tidspunkt. Derfor er disse Kreditorer undtaget fra den Forpligtelse, som de andre er underkastet.

I § 8 bestemmes det, at Forrentningen indtræder efter en Prisstigning paa Smør og Flæsk, og der angives de Regler, hvorefter det skal foregaa. Dernæst findes der en Bestemmelse, hvorefter Kreditorernes Ret igen indtræder efter de tre Aars

Forløb. Hvad angaar Enkeltheder og Ændringer, som er en Følge af, at Moratoriebestemmelsen indføres i Loven om frivillig Akkord, skal jeg tillade mig at henvise til de ret udførlige Bemærkninger.

Saa længe Priserne var nedadgaaende eller holdt sig paa det meget lave Niveau, som de naaede i Forsommeren, var der ingen Grund til eller større Nødvendighed for at gennemføre et saadant Moratorium, idet de Erfaringer, der er gjort ud i Akkordudvalgene, gaar ud paa, at det varede noget, inden Arbejdet for frivillig Akkord begyndte at tage Fart. Der var naturligt hos Kreditorerne en vis Tilbageholdenhed, før de var klar over, at de var udsatte for en betydelig Risiko med Hensyn til de Penge, de havde laant vedkommende. Men efterhaanden som Tiden gik, har Kreditorerne indset, at det i mange Tilfælde var klogere af Hensyn til sig selv at tage den frivillige Akkord, der giver et vist kontant Beløb, i Stedet for at løbe Risikoen for slet intet at faa. Da Priserne i Forsommeren naaede det allerlaveste Niveau, var det ikke mindst Kreditorerne, der ønskede at faa gennemført saa mange Akkorder som muligt, men da Priserne steg en Smule, var det Debitorerne, der ønskede at faa gennemført Akkord. Der fremkom da en vis Tilbageholdenhed hos Kreditorerne. Det var Erfaringen fra Akkordudvalgene. Det er jo ret naturligt, at Kreditorerne, der har Penge til gode hos Landmændene, under en mindre Prisstigning begynder at fatte Haab til Fremtiden, saa meget Optimister er jo de fleste af os, og det var jo muligt, at Prisstigningen vilde fortsætte sig, og det forbedrede saa Mulighederne for de Penge, de havde til gode, og som de ellers regnede med var tabt. Derfor meldte denne Tilbageholdenhed sig. Naar man ved Akkorderne kom ned paa 10 pCt. — Gennemsnittet er 20-25 —, maatte Kreditorerne jo give Afkald paa et ikke ringe Beløb af Penge, som de paa legitim Maade havde faaet til gode. Og hvis Priserne gik op, kunde Kreditorerne maaske se de Penge, de havde givet Afkald paa, vende tilbage til Landmanden, som maaske i Løbet af nogle faa Aar kunde sælge sin Ejendom og indkassere disse Penge ved højere Priser paa Ejen-